

Annotatsiya. Maqolada o'qituvchilar faoliyati davomida AKT vositalaridan hamda internet tarmog'idan unumli foydalanish maqsadida mutaxassisligiga oid fanlarni, ma'ruza darslarini o'qitishda Canva platformasidan qanday qilib taqdimot tayyorlash va amaliyotda qo'llash haqida ma'lumot berilgan.

Kalit so'zlar: Ta'lim, texnologiya, Canva, platforma, dastur.

Аннотация. В статье обсуждается, как преподаватели могут использовать платформу Canva для подготовки и проведения презентаций по своим предметам, чтобы эффективно использовать средства ИКТ и Интернет в своей работе.

Ключевые слова. Образование, технология, Canva, платформа, программа.

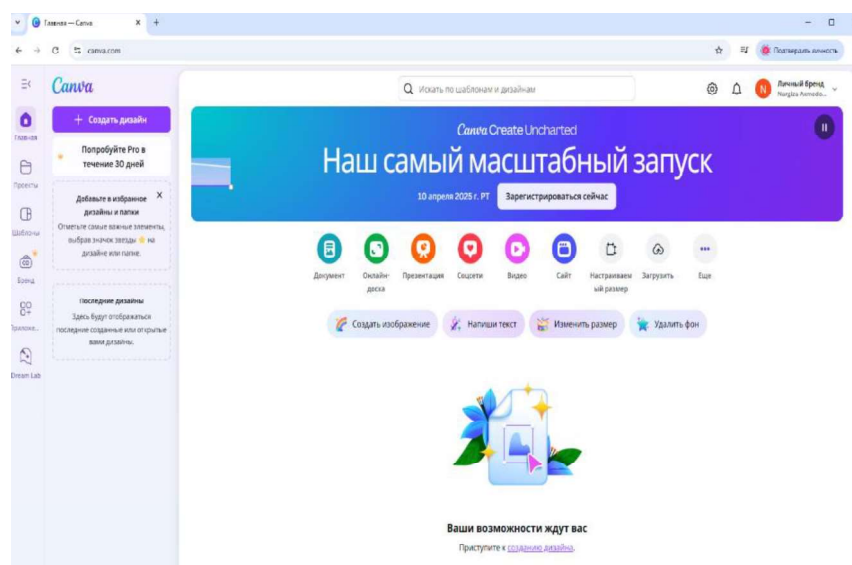
Abstract. The article discusses how teachers can use the Canva platform to prepare and practice presentations in their subject areas in order to effectively use ICT tools and the Internet during their work.

Keywords: Education, technology, Canva, platform, program.

Ta'limning bugungi vazifasi o'quvchilarni kun sayin takomillashib borayotgan axborot-ta'lim muhiti sharoitida mustaqil ravishda faoliyat ko'rsata olishga, axborot oqimidan oqilona foydalanishga o'rgatishdan iborat [1].

Zamonaviy ta'lim tizimida tabiiy fanlar, masalan, fizika, kimyo, biologiya, geografiya va b. o'quvchilarni nafaqat nazariy bilimlar bilan ta'minlash, balki ularning amaliy va ilmiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishga qaratilgan. Tabiiy fanlarni o'qitishda raqamli texnologiyalarni qo'llash o'quv jarayonini yanada samarali va qiziqarli o'tish imkonini beradi. Bu texnologiyalar o'quvchilarning bilimlarini vizual va interaktiv tarzda o'zlashtirishlarini ta'minlaydi va o'qituvchilarga ta'lim metodologiyalarini takomillashtirish imkonini beradi.

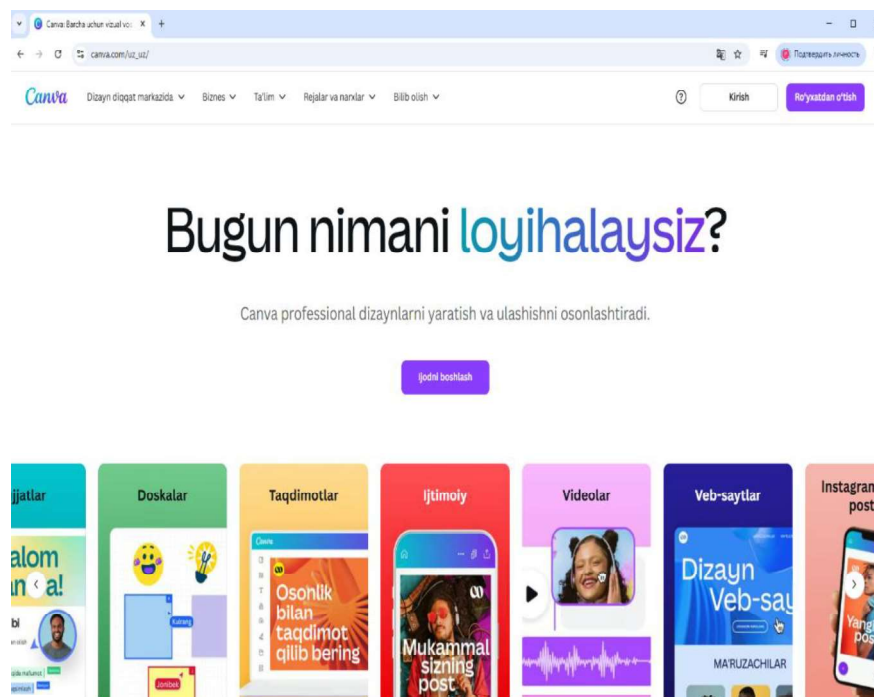
Power Point dasturidan tashqari taqdimot tayyorlash uchun internet tarmog'i orqali Gamma, Canva kabi platformalar yordamida o'qituvchi tomonidan o'quvchilarning mavzu yuzasidan olgan bilimlarini o'rganish samaradorligini oshirish imkoniyatlari mavjud.

Ta'lim jarayoniga integratsiya qilish uchun o'qituvchilarni bu texnologiyalardan foydalanishga tayyorlash zaruriyati tug'ildi. O'qituvchilarning ko'pchiligida hali ham AKTlarni samarali ishlatishda olgan bilimlari yetarli emasligi ko'rinmoqda. Shu maqsadda mavzuga oid ma'lumotlarni mustaqil o'zlari taqdimot tayyorlash ketma-ketligi yuzasidan ma'lumotlar keltiriladi.

Tabiiy fanlarni o'qitishda Canva platformasidan foydalanish — o'qitish jarayonini yanada samarali va interaktiv qilish uchun juda qulay vosita hisoblanadi. Canva, asosan, grafik dizayn yaratish uchun mo'ljallangan platforma bo'lib, lekin uning ta'lim sohasida ham juda ko'p foydali imkoniyatlari mavjud.

Google Chrome orqali Canva platformasi qidiruvga berilsa, quyidagi oyna chiqadi. “Ro’yxatdan o’tish” yozuvini bosib, shaxsiy g.mail pochta orqali ro’yxatdan o’tiladi. Doimo foydalanishda to’g’ridan-to’g’ri platformaga kirish uchun ro’yxatdan o’tiladi. Foydalanuvchi g.mail orqali ulangan holda doimiy foydalanuvchi bo’lib oladi.

Platformaga ulanganingizdan so’ng u yuqoridagi ko’rinishga keladi. So’ngra taqdimot tayyorlash uchun imkoniyat beriladi. Ya’ni, tayyor ma’lumotlarni har-xil ko’rinishdagi hujjat, doska, taqdimot ko’rinishiga keltirish mumkin va ijtimoiy tarmoqlar orqali matnli, animatsiyali, rasmlar hamda video holatidagi ma’lumotlarni ham qidirib topib, taqdimot ichiga qo’shib pdf fayl holiga keltirish mumkin. Qayta tayyorlangan har qanday ma’lumot platforma xotirasida saqlanib qoladi.

Canva yordamida o’qituvchilar murakkab tabiiy fanlar (fizika, kimyo, biologiya) bo’yicha murakkab tushunchalarni oson tushunarli qilish uchun vizual materiallar yaratishlari mumkin:

- Diagrammalar va infografikalar:** Kimyo reaksiyalar yoki biologik jarayonlar haqida diagrammalar tayyorlash.
- Rasm va grafiklar:** Fizika qonunlari yoki biologik tizimlar uchun rasmlar yoki grafiklar yaratish.
- 3D modellar:** Kimyo va biologiya fanlarida molekulalar, hujayra strukturalari kabi tushunchalarni 3D formatda ko’rsatish mumkin.
- Prezentatsiyalar va slaydlar tayyorlash:** Tabiiy fanlar bo’yicha darslar yoki taqdimotlar tayyorlash uchun Canva juda qulay. Platformada ko’plab tayyor shablonlar va dizayn elementlari mavjud, bu o’qituvchilarga qisqa vaqt ichida professional darajada taqdimotlar yaratishga yordam beradi. Bu esa darslarni o’quvchilarga aniq va samarali tushuntirish imkonini beradi.
- Qisqa video va animatsiyalar yaratish:** Canva yordamida tabiiy fanlar bo’yicha qisqa videolar va animatsiyalar yaratish mumkin. Bu, masalan, kimyo reaksiyalarining vizual ko’rinishlarini yoki biologik jarayonlarni animatsiya orqali o’quvchilarga tushuntirishda juda foydalidir. Canvada mavjud bo’lgan animatsion shablonlar yordamida o’quvchilarni yanada ko’proq jalb qilish mumkin.
- Interaktiv testlar va so’rovlar:** Canva platformasida o’qituvchilar testlar va so’rovlarni yaratish uchun interaktiv dizaynlar yaratishlari mumkin. Tabiiy fanlar bo’yicha mavzularni tekshirish uchun savollar, tanlovlar, jadval va diagrammalarni o’z ichiga olgan testlar tuzish mumkin.
- Qiziqarli infografikalar va tabiat manzaralari:** Tabiiy fanlarning turli jihatlarini tasvirlashda qiziqarli infografikalar yaratish mumkin.

Masalan:

- **Ekologik tizimlar va tabiatdagi hayotiy jarayonlar** haqida infografikalar yaratish;
- **Tabiat hodisalari** (yong’in, suv toshqinlari, erkin oqim) kabi tabiiy ofatlarni tushuntirish uchun tasviriy materiallar yaratish.

-Ko'p formatli kontent yaratish imkoniyati: Canvada o'qituvchilar nafaqat vizual, balki matnli kontent ham yaratishlari mumkin. Masalan, kimyo formulalari, biologiya terminologiyasi yoki fizika formulalarini tushuntirish uchun matn va rasmni birlashtirgan qo'llanmalar tayyorlash mumkin. Bu o'quvchilarga yanada qulay va samarali o'rganish imkoniyatini taqdim etadi.

-Hamkorlik va guruh ishlari: Canva o'qituvchilarga guruh bo'lib ishlash imkonini beradi. O'qituvchi yoki talabalar birgalikda biror loyiha yoki taqdimot ustida ishlashlari mumkin. Bu usul, ayniqsa, biologiya yoki ekologiya kabi fanlarda jamoaviy ishlashni talab qiladigan loyihalar uchun juda foydalidir.

-O'quvchilarning ijodkorligini rivojlantirish: Tabiiy fanlarni o'qitishda o'quvchilarning ijodiy yondoshuvini rag'batlantirish uchun Canvada o'quvchilar o'zlarining dizaynlarini yaratishlari mumkin. Masalan, kimyo yoki fizika tajribalarini tasvirlash yoki ekologik muammolarni yechish uchun ijodiy qarorlar taklif qilishlari mumkin.

Texnologik infrastruktura: Ba'zi maktablarda texnik vositalar (elektron doska kabi) hamda laboratoriya jihozlari yo'qligi, yetishmasligi va internet tarmoqlariga ulanish imkoniyati bo'lmay qolishi kuzatiladi. Bu ta'limda raqamli texnologiyalarni samarali qo'llashga to'sqinlik qilishi mumkin. O'qituvchilar bu dasturlardan fanlarni o'rgatishda samarali foydalanish uchun darslarni rejalashtirayotganda, texnologiyalarning imkoniyatlarini to'liq hisobga olishlari kerak.

Canva platformasidan tabiiy fanlarni o'qitishda foydalanishning ahamiyati katta. O'qituvchilarga zamonaviy va vizual usullar orqali yanada samarali ta'lim berishga yordam beradi. Bu platforma nafaqat dars jarayonini yanada qiziqarli va interaktiv qiladi, balki o'quvchilarga murakkab ilmiy tushunchalarni osonroq tushunishga imkon yaratadi. Interaktiv o'quv materiallari, virtual laboratoriyalar, ilmiy ma'lumotlar va simulyatsiyalar o'quvchilarga tabiiy fanlar haqida chuqurroq tushuncha hosil qilishda qanchalik ahamiyatga ega bo'lsa, bu kabi platformalardan foydalanish ham foydalanuvchilarga katta yordam beradi. Biroq, bu texnologiyalarni muvaffaqiyatli qo'llash uchun o'qituvchilarni tayyorlash va zarur texnologik infratuzilmani ishlab chiqish zarur. Shundagina tabiiy fanlarni o'qitishda raqamli texnologiyalarning to'liq imkoniyatlaridan foydalanish mumkin bo'ladi.

ADABIYOTLAR

1. M.Yo'ldashev, R.Ishmuhammedov. "Ta'lim-tarbiyada innovatsion pedagogik texnologiyalar". Toshkent-2013. - 278 b.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning <https://yuz.uz/uz/news/maktablarda-talim-sifatini-oshirishga-qaratilgan-ustuvor-vazifalar-belgilandi>. 28 Avgust 2023.
3. Aleksandr Grey. Tabiiy fanlar. 5-sinf Umumiy o'rta ta'lim maktabi darsligi "Novda"-2024-y. -149 b.
6. <https://chatgpt.com/>